

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvešati medel in praznike.
 Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 n, večji inserati
 peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne poroke: besedi 75 n.
 Popust le pri naročilih od 11 objav napre. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 324.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Trnava ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopolni sprejeti za leto 1922 in 1923 frankovano.

Rokovništvo za leto 1922.

Poslanec v Sloveniji: v Jugoslaviji vsa dni po Din 1—
 v inozemstvu vsa dni po Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	60—	72—	108—	
3	30—	36—	54—	
1	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazilu
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo očitati.

Pismo iz Poljske.

Volitve. — Volilni red. — Poljske stranke. — Dva tabora. — Kdo zmaga?

Samo še trije tedni delijo Poljsko od volitev v sejm ter mesec dni od volitev v senat. Kljub temu, da je čas tako kratek in da so to prve normalne volitve v ustavodavni korporaciji, vlada na Poljskem v primeru z razpoloženjem pri volitvah v konstituanto (v decembru 1918) nerazumljiva tišina. Seveda mislim pri tem na mišljenje mase, ne »človeka z ulice«. Kajti poljske politične stranke ne prezejo nobene prilike, da zainteresirajo par milijonsko volilno množico. Poljskih političnih strank pa je danes toliko, da volilčeva izbira dne 5. novembra gotovo ne bo lahka. Prav nič ni pomagal volilni red, sprejet z glasovi dveh največjih sejmovih strank: Poljske Ljudske stranke »Piast« t. j. Witosove skupine in Ljudsko - Narodne zveze (popularno imenovane »endecja« = ND narodna demokracija); ta volilni red pospešuje čišči tip volilnega sistema z državnimi listami, toda je pokvaril njegovo tendenco s korekturami in ustvarja privilegije za velike stranke in prikrajuje vsakovrstne socialne, politične, verske in narodne manjšine. Fugov listek, ki naj bi sramežljivo pokrival velikanske volilne apetite »strank-somov«, je bilo popularno geslo borbe s karikaturno majhnimi strankami in katerikoli, značilni za neusmiljeno kritizirani in osvojevalni štiriletni sejm, za »analfabetični sejm«, kakor ga mnogokrat pretirano zinerjajo njegovi različni sovražniki.

Četudi pa se v marsikaterem oziru — na pr. zlasti kar se tiče osebne kvalifikacije in inteligence naših kmetov, mnogokrat v resnici neprisiljenih »suverenov« — obeta precejšnje izboljšanje, pa vendarle ni pričakovati izpremembe na boljšo na polju naravnost tragičnega frakcijskega razdrobljenosti, ki kvari zlasti pri neprestanih krizah mladi poljski parlamentarizem. Četudi je nastala cela vrsta velikih skupnih blokov posameznih strank, je številni strank, ki se udeležijo volitev, vendarle tako veliko, kakor ni bilo še nikdar na poljskih tleh. Poleg poljske socialistične stranke, ki je dosedaj načelovala levim elementom in je — pod spretnim vodstvom Daszyńskiego in Moraczewskega — vsled svoje gibčnosti igrala veliko vlogo, ki ni bila v nobenem pravem raz-

merju z njenim številom (34 poslancev). — nastopa nova stranka radikalnejših neodvisnih socialistov in celo tudi — poljska komunistična stranka, ki se dosedaj še ni udeležila nobenih volitev. Ker so volitve razpisane tudi na vzhodnem ozemlju, ki je v narodnostnem oziru povečini ukrajinško in belorusko, a je postalo pravomočno poljsko šele na temelju poljsko - ruskega miru, sklenjenega 1921 l. v Rigi, ter dosedaj še ni imelo zastopstva v sejm, — se udeležijo volitev tudi narod. manjšine — ponekod do 35 % prebivalstva — torej Ukrajinci (razun vzhodno - galicijskih, ki nadaljujejo svojo protidržavno politiko in so kljub ravnokar sprejetemu projektu avtonomije vzhodno - galicijskih vojvodstev proglasili bojkot volitev!), Belorusi, Židi, Rusi in Nemci, ki so se vsi skupaj združili v tehničnem blok narodnih manjšin, ki pa se tudi že krha. Nastale so nove stranke: Narodna državna unija, t. j. stranka premiera Nowaka s sedežem v Krakovu, ki obsega nekdanje orijentalno avstrofilske (kar pa spada danes samo še v zgodovino) demokrate in krščansko - umerjene konservativce; nastalo je »Obmejno združenje« kot protitež proti manjšinskemu bloku, — in kakor gobe po dežju je zrastle še mnogo drugih strank in frakcij.

Toda tudi poprejšnje stranke z dolgoletno tradicijo bodo prodajale svojo robo pod novo etiketo. Desničarski (na Poljskem se ne sme pripisovati preveč pomena pojmom »desnica« in »levica« — saj je povedal nekdo precej prav, da imamo dve levici, da pa nimamo desnice) krščanski, odločno in dosledno ententofilski, narodni in — kar je za oznako poljskih strank najvažnejše — antibelvederski (Belveder = palača državne načelnika Pilsudskega) elementi kot endecja, krščanska demokracija, narodno ljudsko ujedinjenje so se združili v mogočno, bogve če ne najmočnejšo »krščansko zvezo narodne enote« (Związek Chrześcijański Jedności Narodowej), ki jo imenujejo nasprotniki s parodijo začeti črk »hyena«. Na levo od hyene se bori za mandate socialno umerjeni, tudi antibelvederski, razun tega pa precej megleni Poljski Centrum, ki obsega meščanske skupine in stranke bivšega premiera Skulskiego in soro-

dne ljudske skupine. Razredno zavedni in po številu najmočnejši kmetijski tabor, ki stoji obenem s celo levico na strani prezidenta Pilsudskega, nastopa tokrat razbit in sicer ne tako zelo iz idejnih razlik, kakor pa vsied osebnih ambicij. Prvo mesto zavzema »mogočna stranka »piastovcev«, ki jo vodi v boj pod geslom izvedbe pred dvema leti sprejete agrarne reforme bivši premier-kmet »kmetijski kralj« Wincenty Witos. Druge radikalnejše in celo socialistične kmetijske skupine (»Wyzwolenie«, skupina Stapinskega, radikalna stranka duhovnika Okonia à la Radić itd.) poidejo roko v roki z našo delavsko levico, ki obsega poleg že imenovanih socialističnih strank tudi nesocialistično, četudi razredno narodno delavsko stranko (N. P. R.)

Kdo zmaga? Kateri iz obeh principijelnih taborov? Ali levica plus kmetijski centrum, ki tvorita skupaj belvederski tabor? Ali pa morda številno mu enaka (skoraj dobesedno: vsi veliki zakoni kakor na pr. agrarna reforma in tobačni monopol so bili sprejeti s slučajno večino par glasov) antibelvederska narodna desnica, ki stavlja v ospredje proti Pilsudskemu svoje glavne voditelje: bivšega premiera Paderewskega, sejmovega maršala Trampozynske-

ga, »zavojevalca G. Slezije« Korfantijski in generala Hallera, ki je v nasprotju s Pilsudskim stal od začetka ob strani antante?

Danes je težko odgovoriti na to vprašanje. Navesti je mogoče samo glavne idejne — politične atute in gesla obeh skupin. Prvi tabor: popularnost Pilsudskega, razredna (kmetijska in delavska) gospodarska politika, borba s klerikalizmom, federalistična orijentalizacija, agrarna reforma, delavsko ustavodavstvo. Drugi tabor: opozicija proti vladi nasprotnih skupin (Nowakov kabinet) in proti »autokraciji Belvedera«, zveza s Francijo in urejeni odnosi z malo antanto kot alfa in omega zunanje politike, pacifisten gnus pred vsimi poskusi ustvariti na vzhodu buferne slovenskih držav, nacionalistična politika napram narodnim manjšinam, antisemitizem, konservativna socialna politika, privilegiranje katoliškega veroipovedanja.

Rezultat volitev v senat, kateremu je priznala konstitucija v ustavodavstvu drugovrstno vlogo, zlasti pa volitev v sejm, ki zavzema v hišnem polskem sistemu prvo mesto, — odloči na dobo 5 let zmago ali poraz vseh teh orijentalci, smerij in tendenc.

—st. F.

K sestanku v Benetkah.

Neposredno pred pričetkom konference v Benetkah med italijanskim ministrom Schanzerjem in češkoslovaškim zunanjim ministrom Benešem, je prinesel rimski »Il Mondo«, ki je, kakor je znano, glasilo Nittijevu, na uvodnem mestu članek, ki razpravlja o stališču Italije in Male antante napram vzhodnemu vprašanju.

»Sestanek v Benetkah med Schanzerjem in Benešem« — pravi list — »je v času, ko se vedno bolj precizirajo stališča evropskih držav v vzhodnem vprašanju, zelo dobro došel. Položaj Beneša je, ne glede na gospodarsko in politično krizo, ki se pojavlja v Češkoslovaški, vedno položaj prvega reda in njegovo delovanje ima in bo še dolgo imelo odločilen vpliv ne samo v nastopanju Češkoslovaške, ampak tudi cele Male antante. Mi smo vedno vpoštevali to politično skupino, proti kateri se je — kakor se mnogokrat zgodi pri nas — od časa do časa uveljavljala

nekak kriterij abstraktne sentimentalnosti ali pa še bolj abstraktnega in nevarnega zaničevanja. V teoriji se je po vsej sili hotelo ustvariti neko neprijateljstvo proti njej, ne oziročaj se na zgodovino in gospodarstvo, ali pa se je smatralo za umestno gojiti prijateljstvo brez vsake realne podlage in brez konkretnih smotrov. Na ta način se je ustvarila neka mešanica idej, ki je imela za posledico, da je bila situacija vedno bolj zamotana in da se je slabšala, grozeč strmoglaviti oni fundamentalni princip ravnovesja, za katerim je stremela naša takozvana narodnostna politika. Sestanek Schanzerja z Benešem mora torej zasledovati dvojen cilj: vedno bolj in boljše je treba ugotoviti skupne cilje in skupno pot, ki bi jo mogla hoditi Italija in Jugoslavija; revidirati stvarno in vsestransko vse one metode, ki so do danes bolj pogosto odraževale kakor pa zblíževale oba politična sistema.

Schanzer je začel ob zelo ugodnem času zopet prestiti nit naše politike proti Mali antanti: v trenutku, ko je prišlo vzhodno vprašanje v odločilen tok. Naš minister je tako dokazal, da dobro razumeva vzhodno vprašanje. Ono ne pomenja samo vprašanja morskih očin in Trakije, vzhodne ali zahodne, režima v Carigradu in varstva manjšin; vzhodno vprašanje vsebuje princip svetovne hegemonije in kontinentalnega ravnovesja. Zanimati pod temi pogoj Malo antanto, bi pomenilo hoteti reševati problem, čegar glavnih podatkov ne poznamo. Schanzer pa je stopil na pot italijanske tradicije, ki je vedno stremela za tem, da zabrani kako posredno ali neposredno nadvlado na evropskem vzhodu. Začetki na nov o prijateljska pogajanja s praško vlado, pomenja vzpostavljati stike z onimi državami, ki morajo biti med seboj sicer v delikatnem ravnovesju, ki pa se morajo tudi tesno združiti vsled potrebe, braniti se proti vsakemu poskusu nadvlade ali nadvlade.

Trditev, ki se večkrat ponavlja, da ne more biti drugače, nego da so države Malega sporazuma orodje ali one evropske velesile, in nazaj, nje tudi, da se v njegovi grupaciji ne more videti drugega, kakor nove Avstrijo, ki bi imela najnovejšo historično nalogo, tvoriti rusko predstražo, pomenja: ne poznati zgodovino teh narodov, njihovi težnji in posluževati se proti njim najzastarenejše politike.

Ta razmotrivanja nam narekuje dejstvo, da naša zunanja politika ne more šele iskati poti v trenutku, ko mora vpoštevati okoli glavnih misli vse one posledice, ki postanejo neizogibne potem, ko je enkrat že zavzela gotovo stališče v vzhodnem vprašanju. Vidimo, da je prva posledica te politike odpoved Tittoni-Venizelovske pogodbe, s katero si pridruže Italija pravico svobodnih rok glede Dodekanesa in očiščeno propadla sevrške pogodbe in novemu položaju, ki temu sledi. Uspeh te odpovedi ne bo tako enostaven, kakor bi se komu zdelo. S tem činom se pravilja Italija na novo diplomatsko bitko, ki postaja neizogibna. Ne da se nam ne pravilno in ne koristno, zmanjševati to vprašanje do politične kategorije »kompenzacije« ali »za-

Prof. Ernest Denis:

Balkanska vojna.

Bolgarski rodoljubl. ki so nekako sredi XIX. stoletja mislili na osvoboditev izpod turškega jarma, so se zanašali najbolj na podporo svojih zapadnih sosedov (Srbov) in njih ustaški odbori so se zbirali pogosto v Novem Sadu in v Beogradu, prav tako kakor v Bukarešti. Misel balkanske konfederacije, ki naj bi vse narode balkanskega polotoka združila v skupno obrambo proti Turkom in Avstrijancem, se je pred vsem rodila med temi bojovníki in podpirali jo je nekateri najznamenitejši srbski politiki. Ilija Garašanin, minister Aleksandra Karadžordjeviča, je takoj l. 1844 razpisal program te konfederacije in v novi obliki se je zopet zanj zavzel okoli l. 1866 knez Mihajlo Obrenović. Zdi se, da je biskup Strossmayer vedel za dogovore, ki so se v tem smislu započeli, kar zije odgovarjalo tudi njegovim najljubšim idejam. Šlo pa je za to, da se ustvari dve samostojni državi, bolgarska in srbska, ki bi bili združeni pod najvišjo vlado Obrenovićev. Jasno je, da so te načrte močno podprli dogodki, ki so se ravnokar odigrali v Valahiji in Moldavi (osamosvojitve Rumunske) in da je končni cilj te Zveze bil ta, da se ustvari enotna jugoslovenska država, ki bi segala od Jadranskega do

Crnega morja. Umor kneza Mihajla Obrenoviča je popolnoma uničil te kombinacije in že pripravljeno združenje so onemogočile deloma avstrijske spletke, deloma pa ruska nerodnost.

General Nikolaj Pavlovič Ignatjev ni poznal razlike med slovanskimi in ruskimi interesi in je imel strogo in zelo jasne nazore o nemški nevarnosti, da bi bil nasprotnik vsakega sentimentalnega idealizma. Takoj po l. 1866. je opazil, da se vrši na balkanskem polotoku velik priliv Nemcev, ki so bili naravnost agenti ali pa vsaj udani služabniki pruske politike; z izredno dalekosežnostjo je slutil bodoče naloge Avstrije in bi bil rajši potrpežljivo počakal neizogibni propad turškega gospodstva, nega da bi ga bil pospeševal s tem, da bi ga bil plačeval s klaverno popustljivostjo nasproti dunajski vladi. Potsdamski dogovor je bil bolel v dnu srca in skušal je zmanjšati nesrečo, ki je ni mogel sam zadržati.

Bil je prepričan, da ni nikakega sredstva proti temu, da bi Srbija ne prišla v odvisnost Habsburgovcev, ker je dobro poznal kralja Milana, zato je hotel ustanoviti novo kneževino, ki bi služila v obrambo obdoneskih Slovanov in bi bilo iz nje mogoče zopet polastiti se začasno izgubljenega (srbskega) ozemlja, kadar se za to ponudi prava prilika. S te mislijo je vsilil Turkom svetoštetanski mir (1878), s kate-

rim je bila ustanovljena velika Bolgarska, katere meje so se dotikale Crnega, Egejskega in skoraj celo Jadranskega morja. Kakor mnogo drugih slovanskih, ki so bili velikopotezni in so v svoji zaupljivosti prezirali malenkosti, je tudi on pripisoval le malo važnosti krajevnim vprašanjem, plemenski tekmi in častihlepni provincialnim načrtom. Ali bo glavno mesto Jugoslovenov Belgrad ali Sofija, to se mu je zdelo postranska stvar, glavna stvar je bila, da bi bili združeni okoli skupnega središča in da bi bili dovolj močni, da bi zadržali Nemčijo. Ni mogel razumeti, da je bila Srbija že preveč pomembna in da je imela preveč slavno zgodovino, da bi se odrekla svoji veliki ulogi, ki jo je drago plačala, in svojim razsežnim načrtom, ki so od davnih let držali njeno mišljenje v neprestanem navdušenju. Njegov program, ki se je po teoriji dal lahko zagovarjati, je popolnoma prezel dejanski položaj.

Sicer pa, ko bi bili Srbi v prvem hipu rodoljubnega zatajevanja sprejeli podrejenost in drugovrstno mesto, ki bi jim bilo pripadlo vsled bolgarskega gospodstva, bili bi prisiljeni sami seboj, da se odrečejo svojem delovanju na Hrvatskem in v Dalmaciji, kar bi bilo neopametno, zahtevati od njih, in bi bila obenem tudi nenadomestna izguba za vse Slovanstvo.

Svetoštetanski dogovor je Evropa zavrgla. Toda Bolgari so v njem videli uresničenje svojih častihlepnih namenov in od tega časa so delali na to, da se uresniči program grofa Ignatjeva. Leta 1885. so segli na Vzhodno Rumelijo in od te dobe so skušali razširiti svojo oblast nad Macedonijo.

Zadnjih 25 let je macedonsko vprašanje ustvarilo celo literaturo. Ta naval spisov, ki si drug drugemu nasprotujejo, dokazuje, da to vprašanje ni čisto jasno in da ni lahko razrešljivo. Niti sedaj ne vemo, kaj naj razumemo pod besedo Macedonija, niti kdo pravzaprav tam prebiva. Macedonija je, pravi Gaultis, ki ga bom imel večkrat priliko citirati, ker je spoznal razmere od blizu in je mož bistrega in globokega duha — nekaj let-sem visoka Sola razbojništva in narodopisja. Z Albanijo in Staro Srbijo, ki sta njeni sosedji, tvori najbolj nevarno pokrajino v Evropi; obenem pa je to dežela, v kateri se na celim svetu najbolj zlorablja polučene dokaze v korist narodno - zgodovinskih pravicam . . . Macedonija je žrtve Albancev in profesorjev, torej nepoznatih divjakov in neutrudljivih agentov različnih tujih propagand.

Iz te zmesi, ki je nastala iz mešanih dogodkov in posebnih namenov posameznih pisateljev, moremo vendar le najti nekaj splošnih potez. Macedonija

se razprostira v glavnem vzhodno od Ohridskega jezera in Crnega Drina do reke Meste (Karas) na vzhodu; nje ozemlje tvori kotlina Vardarja; na severu sega do prelaza Kačanik, preko katerega se iz egejske kotline pride v kotlino Ibra in Morave; Skopje v svoji veličastni legi z mostom Stefana Džana straži na jugu vrata tega zgodovinskega prelaza.

S strugo Vardarja pa ta pokrajina še ne dobliva značaja zemljepisne enote. Iz glavne doline, ki je zelo ozka in je pogosto zapirajo strme in nepristopne soteske, sega Macedonija še naprej v zaprte kotline in odrezane gorske doline. Med temi posameznimi kraji je zveza zelo otežkočena in zdi se, kakor da bi vsak iz njih mogel postati središče samostojnega političnega življenja. Te doline se vlečejo tja do Sredozemskega morja, in priroda jih je obdaruje z bolj bogatimi darovi nego Staro Srbijo, ki leži severno od nje in tvori planino brez dreves, predeljeno s številnimi zasekami.

Macedonsko dolino greje julajsko solnce in jo namakajo reke, ki imajo dovolj vode tudi poletu, zato je ta dobra žetev; po ravninah in bregovih raste tobak in južno drevo, na pobočjih gor pa se razprostirajo bogati pašniki in ponosni gozdovi.

(Dajc.)

stave, do kategorije, ki odkriva v luči dalekosežnega realizma samo tesna duševna obzorja. Mi raje gledamo v tem vprašanju nekaj posebnega del splošne in širše politike, ki stremi za dosego popolne svobode postopanja ob predstojati beneški konferenci, iz katere naj bi ne izšel samo sporazum glede vzhoda in temu sledeči grško-turški mir, ampak tudi evropsko ravnotežje v najboljšem in politično najpopolnejšem smislu, t. j. da dobi vsaka država

svoje oporišče, svoj smoter, svojo metodo.

Zato se nam zdi danes sestanek v Benetkah kolikor se tiče Italije potreben predgovor večji poznejši konferenci. Da govorita Schanzer in Beneš o avstrijskem vprašanju, še ne pomeni, da morajo ostati vsi drugi večji problemi ob strani... Zato se nam zdi, da bo dal sestanek v Benetkah večji rezultat, nego ga predvidevajo in ga bodo objavljala oficijalna poročila.

Narodna skupščina.

PRVI RADIČEVEC POSL. HAUSLER V SKUPŠČINI. — SPREMEMBE ZAKONA O VELIKIH ŽUPANIH.

— Beograd, 18. oktobra. (Izv.) Podpredsednik narodne skupščine Vujičić je večeraj ob 11. dopoldne otvoril plenarno sejo narodne skupščine. Prvi tiskovni posl. Janić je najprej prečital zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet. Med čitanjem so poslanci skušali priti v dotiko s poslanecem Karim Hauslerjem, ki je kot Radičev prvi vstopil v parlament. Navzočnost bivšega pristaša Radičeve stranke je vzbudila v parlamentu politično senzacijo. Poslanci pa so bili tudi opozorjeni, da se v novinarski galeriji nahaja drugi Radičev poslanec Vinko Lovreković.

Poslanec Stojčić (zemljorad.) je na to, ko so bile prečitane došle vloge, vprašal podpredsednika Vujičića, zakaj je notranji minister prepovedal v Dalmaciji zborovanja zemljoradniške stranke. Podpredsednik ga je kratko opozoril, da bo na to vprašanje odgovarjal notranji minister sam.

Minister notranjih del Kosta Timotijević je na Stojčićev vprašanje kratko in jasno navedel razloge, ki so bili edini merodajni za prepoved zemljoradniških shodov v Dalmaciji. Minister notranjih zadev je med drugim tudi omenil, da so govorniki na teh shodih hujšali dalmatinsko ljudstvo proti Vlahom (Srbov) in da so psovali predstavnik sedanje vlade.

Izjava notranjega ministra je v poslanskih krogih vzbudila veliko iznenadenje, v vrstah zemljoradniških poslancev pa proteste.

Podpredsednik Vujičić je po končani izjavi notranjega ministra naznanil, da ima pred prehodom na dnevni red besedo novovstopivši posl. Karlo Hausler.

Poslanec Karlo Hausler (Rad. dis.) iskreno pozdravljen, je najprej izjavil, da je srečen, da more biti v parlamentu in sodelovati pri parlamentarnem delu. Svoje tovariške je prosil, da naj imajo do njegovega zaupanja in naj ga sodijo po njegovih delih. O motivih svojega prihoda v parlament je med drugim omenjal, da je prišel v zbornico, ker stoji na stališču, da je bil izvoljen od naroda s ciljem, da sodeluje pri konsolidaciji političnih razmer v državi.

Obširno je dalje govoril o zgodovini, kako je prišlo do tega, da je Radić sklenil parlamentarno abstinenco. Dalje je tudi omenjal še momente, ki so povzročili, da je prišlo do razkola v Radićevi stranki. Radić je pri volitvah na vseh shodih udeležil parlamentarnega dela v Beogradu, a pozneje na sestankih poslancev je to faktično spreminil ter proglasil abstinenco.

Točko za točko, odstavek za odstavek je dalje posl. Hausler čital svojo znano izjavo, ki je bila najprej priobčena v zagrebških »Novostih«. To izjavo je še podrobneje analiziral ter dodajal gotovim odstavkom potrebne komentarje.

Med čitanjem te izjave je drugi Radičev poslanec Vinko Lovreković v novinarski galeriji ponovno pristal: »Vse to je istina! Tako je!«

Novinarji so postali na njega pozorni in so ga pričeli spraševati o stališču Radičeve stranke, glede sporazuma s Beogradom, o vstopu v drugi sedaj aktualnih političnih vprašanj. Videti pa je bilo, da stoji posl. Lovreković še vedno pod hipoteto Stjepana Radića. Novinarjem se je Lovreković izrazil, da ni mogel popreje sporazum, dokler niso izvršene volitve. Je za sporazum z vlado, toda na temelju hrvatskega programa. »Če bi Radićev poslanci danes stopili v parlament, bi od tega ne imeli nikake koristi niti Hrvat niti Srbi, drli bi še dalje v propad! S sedanjo vlado se Radičeva stranka ne more pogajati. Dospel sem v Beograd, da se razgovarjam s klerikalci, socialnimi demokrati, republikanci in g. Ljubo Davidovićem. Posl. Lovreković je končno pristavil: »Danes dopoldne sem se razgovarjal s klerikalci. Njih izjave so me razočarale. Povedati pa ni ho-

tel, v kateri točki in zakaj je bil razočaran.

Posl. Hausler je po prečitani izjavi zaključil svoj govor s tem, da je pripravljen sodelovati v beogradskem parlamentu, ker mu je Beograd simbol našega narodnega edinstva. V iskrenih in toplih besedah se je spominjal velikega osvobodilnega dela kralja Petra Osvoboditelja, nazval ga je herojem, ki je osvobodil s svojim delom Hrvate in Slovence. Končno je poslanec Hausler izjavil: »Ne zahtevam revizije ustave. Zbornica je to izjavo sprejela v velikim odobravanjem, klerikalci so molčali.

Zbornica je na to prešla k prvi točki dnevnega reda: Sprememba zakona o splošni upravi. Sprememben je člen 23., ki določa plače velikih županov. Sedaj ta člen določa: Veliki župani se delo v tri razrede: 1. zletno plačo 10.000 dinarjev, 2. z letno plačo 9.000 dinarjev in 3. 8.000 dinarjev. Za oblastne velike župane se v prvih treh letih morejo imenovati samo oni višji uradniki in javni delavci, ki imajo vsaj deset let delovne dobe ali javnega dela.

Po kratki polasni notranjega ministra in poročevalca Ninka Perića je zbornica sprejela spremembe tega zakona s 125 glasovi, 25 poslancev je glasovalo »proti«. Pri glasovanju o poedinostih je bilo za spremenjeni načrt zakona 119, »proti« pa je glasovalo 25.

Podpredsednik narodne skupščine je dalje zbornici naznanil, da je vlada predložila skupščini nujni zakon o pomoči narodnim delavcem, ki so trpeli za narodno osvobodjenje. Dalje je vlada stavila zakonski predlog z gradbi Pantheon na Kumanovem. Oba predloga sta bila odkazana skupščini v razpravo. Nato je podpredsednik Vujičić določil prihodnjo sejo za danes ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo devetčlanskega odbora glede afere Savić - Benin. Na današnji seji se izvoli tudi poseben devetčlanski odbor, ki ima proučiti vladni zakonski načrt o pomoči narodnim delavcem.

Zasedanje narodne skupščine bo na to s kraljevim ukazom zaključeno v smislu ustavnih določil. Dne 20. t. m., kakor je bilo že javljeno, pa se otvori novo letno zasedanje.

PROGRAM KONFERENCE GLEDE ORIENTA.

— Pariz, 16. okt. (Izv.) Med kabineti v Parizu, Londonu in Rimu se še vedno vrše pogajanja za kraj in čas, kje in kdaj se ima vršiti konferenca glede Orienta. Ko se ti kabineti sporazumejo, se predloži točen predlog vladi v Angliji. Konferenca se prične najbrže 4. ali 5. novembra. Za kraje konference pa se navajajo Benetke, Smirna, Skutari in tudi nekateri otoki. Zelo težko se bo zediniti za kraj, ker Turki nikakor ne želijo priti daleč v Evropo. V Mali Aziji in drugod pa so zelo slabe komunikacije do prizadetih vlad. Program za konferenco je zelo obsežen. Gre za definitivno odstranitev konflikta med Turčijo in Grčijo, za manjšinsko vprašanje, za režim kapitulacij, odnošaje Turčije z drugimi državami zlasti pa z Bolgarijo, ki sili ob tej priliki po pristaništvu v Egejskem morju, nadalje se bje boj glede vprašanja udeležbe s strani Rusije, katero odločno zahteva vlada v Angliji, zlasti vsled kategoričnega prizadevanja moskovske vlade pri Kemal paši, kajti ako bi Rusija ne bila povabljena, bi se smatralo to za kršitev rusko - turške pogodbe. Problem morskih ožin, ki je svetovne važnosti, se izroči posebni komisiji, da ga natančno prouči in nato poda svoje predloge konferenci, katera utegne trajati, kakor kaže namenjeno delo, najbrže nad en mesec.

FRANCIJA UŽIVA NAJVEČJE SIMPATIJE V ORIENTU.

— London, 16. okt. (Izv.) »Daily Mail« objavlja izjavo bivšega francoskega poslanika v Angliji Franklina Boullona, ki veli, da uživa sedanja Francija v Orientu največje simpatije. Francija je odločna prijateljica Turške, kateri bo skušala pridobiti vse, kar je izgubila po mirovni pogodbi v Sevresu.

Politične vesti.

— Kdaj izbruhne vladna kriza. Beogradski listi poročajo: »Po poslovanju bi se imele takoj po prvi seji nove narodne skupščine vršiti volitve predsednika. Davidovića skupina v demokratski stranki bo napela vse sile, da bo izvoljen ponovno za predsednika dr. Ivan Ribar. To skupino bodo podpirali Jugoslovanski klub, Samostojna kmetijska stranka, socialisti, zemljoradniki in morda tudi muslimani. Ako v tem vprašanju radikalci ne bodo delali težko, se vladna kriza odloži do konca t. m. odnosno do časa po Kumonovski proslavi in po ekskurziji poslancev v Prago. Ako pa bodo radikalci delali neprilike, izbruhne kriza že 20. t. m., tako da bo vlada v demisijski predstavljala našo državo tako v Pragi kakor tudi pri proslavi na Kumanovem. Vladna kriza je torej odvisna od stališča radikalne stranke, ki bo o tem vprašanju končno sklepala v eni izmed svojih sej pred otvoritvijo parlamenta.

— Mobilizacija jugoslovanskih nacionalistov. Iz Zagreba nam javljajo, da je zagrebški odbor organizacije jugoslovanskih nacionalistov razposlal svojim članom poziv, s katerim se objavlja mobilizacija jugoslovanskih nacionalistov na zagrebškem ozemlju. Vsi odbori so dolžni poslati tekom 48 ur glavnemu odboru v Zagrebu seznam prijavičenih članov in čakati na nadaljne ukaze.

— Iz izgnanstva se vrne, kakor poročajo srbski listi, Svetolik Jakšić, urednik »Stampe«, ki je bil sivočasno v odsotnosti obsojen radi defetizma v času vojne. Jakšić se javi sodišču in bo zahteval, da se proti njemu uvede preiskava. Pri tem ima namen razkriti stvari, s katerimi bodo bale silno kompromitirani nekateri politiki. Jakšić je doslej živel na Dunaju, kjer se mu je posrečilo dobiti v roke gotove dokumente, ki jih namerava sedaj izbrati proti nekaterim državnikom in politikom. Svetolik Jakšić je imel, kakor nam poročajo, namen, da se nastani v Ljubljani in tukaj osnuje velik srbski dnevnik.

— Jugoslovanski poslanci pridejo v Prago v petek 27. t. m. dopoldne. Vseh skupaj bo petdeset in ostanejo v Pragi do 29. zjutraj. Na dan narodnega praznika se udeležijo prijateljskega zborovanja v parlamentu, nato jih sprejme predsednik Masaryk na gradu, zvečer bo slavnostna predstava v Narodnem divadlu. V nedeljo odpotujejo jugoslovanski poslanci v Kraljevi gradec, kjer si ogledajo razna poljedelska podjetja. V ponedeljek 30. se vrši ekskurzija v Plzeň, kjer si ogledajo kodove tovarne in pivovarno. V torek se vrnejo in si ogledajo glavno mesto, zvečer odpotujejo.

— Povratek izgnanih komunistov. Kakor poročajo »Zagreber Tagblatt«, je policijsko ravnanstvo v Zagrebu po višjem ukazu dovolilo povratek svoječasno iz Zagreba izgnanih komunistov. Obenem so smeli tudi komunistovsko glasilo »Borba« na novo izhajati.

— Nova stranka. Beogradska »Tribuna« poroča, da se v političnih krogih širi vest, da je dr. Veljković, ko se je pretekli mesec mudil v Zagrebu, sklenil sporazum z dr. Tomljenovićem in dr. Smoljakom o ustanovitvi stranke, ki bi se imenovala »Jugoslovanska narodna stranka«. Tej novi stranki je baje obljubil svojo pomoč in podporo tudi Ljuba Davidović. Ako je ta vest resnična, je jasno, da se nameravajo nekateri srbski politiki docela ločiti od Svetozarja Pribičevića in kooperirati s predstojniki zagrebškega kongresa.

— Masarykov jubilej. Te dni je praznoval prezident Češkoslovaške republike Masaryk 40letnico svojega delovanja kot univerzitetni profesor. Dne 16. oktobra leta 1882. je bil poklican Masaryk, tedanji docent filozofije na dunajski univerzi, kot profesor filozofije na praško univerzo. Ob tej priliki pozdravljajo češki časopisi jubilarja, ki je v letih 1914—1918 izvršil narodno in državno revolucijo in izvojeval narodu državno samostojnost in svobodo.

— Stamboljski bi se rad sestal s Pašicom. Srbski listi poročajo, da se je bolgarski ministri predsednik obrnil javno v Beograd s vprašanjem, ako bi jugoslovanska vlada ne nasprotovala, da bi se na poti v Sofijo ustavil v Beogradu s namenom, da poseti ministrskega predsednika Pašića in ministra zunanjih del dr. Ninčica. Stamboljski ima namen započeti z Jugoslavijo pogajanja, kako bi se dal pametno rešiti bolgarsko-srbski spor in vzpostaviti prijateljske razmere med Beogradom in Sofijo.

— Sovjetska Rusija prizna Franciji njeno tirjatvo. Pariz, 16. oktobra. (Izv.) Posl. Herriot se je danes povrnil iz Moskve. Prihodnje dni bo ministrskemu predsedniku Poincaréju podrobno poročal o uspehih svoje misije v Rusiji. V diplomatskih krogih smatrajo za možno, da bo sovjetska Rusija pripravljena, da se priznajo Franciji njene predvojne tirjatve in da jih izplača z obrestmi vred. Herriotova misija v Moskvi je popolnoma uspešna.

— Mednarodno posredovanje. Mednarodni komite za pomoč Rusiji je te dni naročil Nansenu: 1.) da takoj posreduje pri sovj. vladi glede osvoboditve poglavarja pravoslavne cerkve patrijarha Tihona in 2.) zahtevati od sovjetske vlade da dovoli mnogoštevilnim političnim jetnikom iste pravice kot drugim državljanom.

Gospodarstvo.

— g. Zadnje brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 14. oktobra 1922. Mirno, prima nespremenjeno, sekunda 2000 M ceneje. Nürnberg, 16. oktobra 1922. Mirno nakupovanje, nespremenjeno, 30.000 do 43.000 M za 50 kg.

— g. Nove tržne cene v Mariboru. Od tržnega nadzorstva v Mariboru novozdani tržni cenik tudi še sedaj ne izkazuje posebno ugodnih števil. Meso je ostalo pri starih dragih cenah, ki so še višje, kakor v Zagrebu, za boljše kvaliteto pa sploh tako oduške, da se jih mesarji ne upajo izkazati. Za boljše meso na pr. za rost-beaf zahtevajo od gostilničarjev po 86 kron, in gostilničarji morajo biti še lepo ponižni, da ga sploh dajo. Pri mesarjih v Mariboru je državna tržna kontrola dosedaj popolnoma odpovedala; upanje občinstva se obrača do novega policijskega šefa, da napravi energično red. — Teletina se v novem ceniku izkazuje za 2 K dražje kakor je bila 1. oktobra (velja že 70 K). — Svinjina je le malo nižja v cenah za zadnje vrste meso, sicer pa je poskočila od 90 na 100 K. Sveža slanina je za 8 K ceneja, mast je padla samo za 4 K. Prekajene klobase so se podražile za 12 kron. — Sladkor je padel v kristalu za 8 K, v kockah za 6 K (64 in 74 K). — Pšenica je padla od 20 na 18 K, rž od 18 na 14 K, drugo žito pristarih cenah. — Moka 0 od 31 na 28, 1 od 30 na 26 kron, 6 od 27 na 24 K, koruzna moka od 20 na 18 K, ajdova od 38 na 34 K. — Seno se vzdržuje na stari ceni, nekoliko ceneja je slama (od 600 na 500 K). — Kurivo je ostalo pri starih cenah. — Krompir je padel od 10 na 7 do 8 K. — Kakor rečeno, posebno vesel Mariborčani niso še tega novega tržnega cenika.

— g. Ustanovitev gradbene akcije v Mariboru. Pokrajinska vlada je odobrila predložena pravila »Gradbene akcije Maribor«. Pripravljalni odbor skliče v kratkem ustanovni občni zbor. S tem prestopi društvo iz dosedanjega provizoričnega poslovanja na pot resnega dela. V Mariboru ni bilo dosedaj še nobenega društva ki bi bilo z narodno - gospodarskega socialnega in kulturnega stališča tako važno, kakor je gradbena akcija, ako se bo dejansko v polni meri zavedala svojega namena. Umevno je, da se za ta občni zbor že sedaj zanimajo vsi, katerim je na srcu ne samo sedanja, že katastrofalna beda, nego tudi daljna bodočnost Maribora. Dolžnost je pa tudi pripravljalnega odbora, da že sedaj v predpripravih za občni zbor misli, komu bo izročil usodo celokupne akcije v roke. Na uspešnem delu bodočega odbora zainteresirane so tudi oblasti, katerih dolžnost je, skrbeti, da se sedanja stanovanjska beda odpravi. Da občni zbor lažje reši svojo nalogo, je nujno želeli, da se vsi, ki se za to zanimajo, takoj osebno ali pisмено priglasijo s svojimi nasveti, katere je nasloviti na Mar - Stan, Rotovski trg 1. Ker je za gradbeno gibanje v Mariboru mnogo zanimanja tudi izven Maribora, zlasti iz Kranjske, se priporoča, da se priglasijo za ustanovni občni zbor Gradbene akcije tudi vnanji zainteresirani.

— g. Sadržarska razstava v Celju. Kakor je bilo objavljeno, priredi sadjarsko društvo za Slovenijo v dne 21. do vstetega 24. t. m. veliko pokrajinsko sadno razstavo v Celju. V soboto 21. t. m. ob pol desetih dopoldne slovesna otvoritev in skupni ogled razstave, ki bo potem odprta vsak dan od 8. dop. do 6. popoldne. Vstopnina 3 Din. za osebo. Za šolske otroke, ki posetijo razstavo skupno pod vodstvom učiteljskega in za voljašto znaša vstopnina 50 par. V nedeljo ob 10. dopoldne predavanje iz sadjarstva s posebnim ozrom na izbiro sadnih sort. Vabim vse napredne sadjarje, sadne trgovce in vse prijatelje sadjarstva, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve, ki bo v vsakem oziru zanimiva, velepomutna, in posebno za sadne trgovce koristna. Na razstavi bo na razpolago sadje za poskušnjo in točil se bo pristni labolčnik in hrusevec.

— g. 75 letnica trdnje Siemens & Halske. Te dni je praznovala ta svetovna trdnja jubilej, svojega 75 letnega obstoja. Ustanovljena je bila z malo delavnico dne 12. oktobra 1847. Ustanovitelja sta bila artiljerijski poročnik Siemens in mehanik Halske. Iz tega malega početka je nastala ogromna svetovna trdnja, ki zaposluje danes v Nemčiji 100.000 delavcev in nameščenecv ter ima po vseh deželah na svetu svoje filijale.

— g. Naša trgovska misija na Poljskem. »Kurjev Poljski« poroča, da je odpotovala jugoslovanska trgovska misija 11. t. m. iz Lova v Drobobycz in Borislawo odkoder odide v Krakov in Varšavo. Trgovinska pogajanja so se začela 14. t. m.

Kopirni stroji
avtomat (tudi za električni pogon).
The Rex Co., Ljubljana.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sreda, 18. oktobra: Hlapci. Red B. Četrtek, 19. oktobra: Jack Straw. Red C. Petek, 20. oktobra: R. U. R. Red A. Sobota, 21. oktobra: Romantične duše. Red E.

OPERA:

Sreda 18. oktobra. Večer dramatičnih predstav. Pleše Valerija Kraljina, profesorica na Dalcrozejevem zavodu v Helterau. Izven.

Četrtek 19. oktobra Lakme. Red D; Petek 20. oktobra Zaprti. Red C. Sobota 21. oktobra Tajnost. Red C. Nedelja 22. oktobra Prodana nevesta. Izv. Ponedeljek 23. oktobra. Zaprti.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florjanska ul. 27/L. V soboto 21. oktobra in v nedeljo 22. oktobra ob 8. zvečer »Maškarada«, veseloigra v treh dejanjih. Francoski spisal Aleksander Bisson in Albert Carre. Igra je polna najkomičnejših zapletljivosti ter jo prevzema pristen francoski humor od začetka do konca. Vloge so razdeljene prav srečno, ker razpolaga sentjakovski gledališki oder z izbranimi novimi močmi. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik.

— Umetniška šola »Probuca«, društva jugoslovanskih umetnikov, Industrijev in trgovcev, — tako se glasi dolgo ime je v nedeljo otvorila razstavo del svojih učencev (obrtina šola, pritišče na desno). Razstava je razvrščena v dveh dvoranih in obsega vsega spoštovanja vredna dela, risbe s kreda, s peresom, svinčnikom, akvarelo, oljnat študije, lesoreze, bakroreze in še druge grafiške tehnike. Zastopani so pokrajinski motivi, akt, portret, živalske študije, ornamentika. Voditelj šole je slikar Sterle, grafično vodi Šantel, ornamentiko v kmetnem slogu Gaspard. Med premožnimi razstavljalci se posebno odlikuje Lindner z risbo motiva iz doline Soče, potem Pengov (sin znanega podobarja) z mnogimi stvarmi, Čarmanova s portretnimi študijami in Cerovac z nekaterimi gravurami. Gaspardjevi učenci se odlikujejo v posnemanju kmečkih svetnikov, kakor so jih včasih slikali na steklo ali panje, in v motivih s skrinj in kmečkih ur. — V vseh panogah je videti, da je bila ta šola prava potreba in zaslužni največje negovanje od katerekoli strani. Pod vodstvom izvrstnih učiteljev je v njej zbranih razveseljivo številu krepkih talentov in marsikatero delo tega preko šolskega okvira. Sploh sem bil nad doseženim viškom šole zelo veselo presenečen. Vsakdo naj bi si ogledal to razstavo, ki ostane odprta žalibog le tri dni, in zapustil jo bo v prepričanju, da se tukaj ustvarja solidna podlaga za novo umetniško generacijo. Omenjeno bodi še, da je ob otvoritvi povabljene goste v daljšem nagovoru pozdravil prof. Volavšek, Dela golencev so po večini napredni in le marsikatero vredno, da naide kupca. Razstava je brez vstopnine. M. Z.

— »Baron Trenk« vprvič v Mariboru. Narodno gledališče v Mariboru je po mudnem, dolgotrajnem lansranju z letošnjo sezono dospelo srečno na pravo pot, v pravo smer. Ob hudih notranjih borbah, ki pa so žal le preveč odmevale ne le na odru nego tudi zunaj v javnosti, se je nova uprava otresla vseh neposrednih in posrednih povzročiteljev znanih in neznanih gledaliških afer. Zgubilo se je pri tem tudi nekaj dragocenih moči, pa brez teh žrtve ni šlo in ni šlo. Tako se je letošnja sezona pričela očiščena, mestoma tudi prenovljena, zaradi pokrajinske obrtne razstave nenavadno zgodaj in z velikopoteznim repertoarjem, ki skuša ugaati večini obiskovalcev. Zelo srečna misel pa je bila, že zgodaj pričeti tudi z novitetami (namreč za mariborsko gledališče). Kar je novo, navadno »vleče«. Ta stari rek se je uresničil tudi v četrtek večer pri opereti »Baron Trenk« (Willner - Bodunckijeva trojanka). Ker jo je uglasbil zagrebški mojster Srečko Albini, je opereta privabila tudi več izrednih gostov v mariborskem gledališču, Hrvatov, ki se sicer premalo zanimajo za slovensko gledališče. Tudi Mariborčanom priljubljeni dirigent Vogrič je privabil marsikategorega radovedneža. Gledališče je bilo zelo dobro obiskano, režija (Rasberger) zelo okusna, posebno v prvem in drugem dejanju. Glavna junaka Avhipov kot baron Trenk in g. Šoštarjeva kot kontesa Lidija sta po vsakem dejanju žela živahno pohvalo, Avhipov je pel kakor zvon v harmoniji z zvonkim glasom svoje Lidije. Za Nikolo in Marico (Janko in Savinova) bi uprava ne mogla dobiti bolj originalnega para, ženina in neveste. Isto velja za dvornega poeta Wurzbacherja (Rasberger) in Kornelijo Stecher (Petkova). Tudi v splošnem je bilo občinstvo zelo zadovoljno. Za prvi poskus je »Baron Trenk« v Mariboru dobro uspel.

— Dramatična šola. Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani namerava letos nadaljevati pouk o dramski umetnosti in to kar je potrebno na širši podlagi od lanskega leta. Učne moči bodo v prvi vrsti režiserji in igralci tukajšnje drame. Vsi kateri imajo veselje, talent, potrebno predzobrazbo za goraj imenovano šolo, naj pošljejo pisмено prijavo na naslov »Udruženje gled. igralcev« dramsko gledališče oz. oglašje vsaki dan med tretjo in četrto uro istotam.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1922.

— **Ugotovitve.** »Jutro« piše, da je bila ovira svoječasne spoznanje demokratske stranke z narodnimi socialisti tudi oseba dr. Trillerja, ker so baje zadnji izjavili, »da z dr. T. ne morejo«; stranka pa da je vzlic temu ohranila zvestobo in je dr. Trillerja kandidirala za župana, kar da je bila taktična pogreška. Ta trditve je ne-točna. Res se je v načelstvu od izveste strani namigavalo, da se bodo narodni socialisti za slučaj spoznanja upirali kandidaturi dr. Trillerja, a dr. Triller je takoj spontano izjavil, da njegova oseba nikdar ne sme biti ovira spoznanja ter je, želeč olajšati stranki pogajanja z NSS, celo odložil svoj mandat v občinski svet. Se le, ko se mu je od merodajne strani iz NSS pojasnilo, da naj protivnike svojih kandidatur »raje išče v lastni stranki«, je na izrecni soglasni poziv kluba odložitve mandata preklkal, ker ni hotel zapustiti stranke v pričakovnem težkem boju v občinskem svetu. Isto lojalno stališče je zavzel tudi pri drugi županski volitvi ter je v načelstvu in klubu opetovano izjavil, da umakne svojo kandidaturo tisti hip, čim bi narodni socialisti akceptirali ono kakega drugega demokrata. — Iz te točne ugotovitve, ki jo morajo potrditi vsi člani takratnega načelstva in tudi oni bivšega občinskega kluba JDS, je razvidno, da dr. Triller ni nikdar spadal med one, ki so po »Jutrovih« besedah postavljali svojo osebo višje nego stranko in da stranka vesle tega tudi ni nikdar mogla zgrešiti njemu na ljubo svoje taktike, kakor trdi mladinsko glasilo.

— **O nedostojni agitaciji** piše danes »Jutro«, tisti list, ki je pri zadnjih občinskih volitvah s svojo gnusno volilno kampanjo pogoltnil narodne socialce v zvezo s klerikalci in zakrivil, da se je na stotine strankinih pristavev odtegnilo glasovanju, ker se jim je gabila takšne vrste volilna agitacija. Ne prihaja nam na misel, da bi zavračali mladinske očitke o nedostojni agitaciji, izjavljamo pa že sedaj, da je naša skupina krepko odločena, da bo vodila volilno borbo vseskozi v mejah dostojnosti in poštenosti in ne bo sledila mladinskim borbenim metodam, in naj mladini še tako izliva. Umazana nizkotna sredstva v volilni borbi odklanjamo. Stopamo v boj pod geslom poštenosti in naš cilj je, da iz javnega življenja iztisnemo vse one, ki so ga s svojo politiko zastupili do neznanosti. Gremo v borbo pod praporom moči, ki jih pozna vsa Ljubljana kot vzor poštenosti in delavnosti in katerih imena že pomenjajo program. Zato bo naša borba lahka in zmagovita. To dobro vedo tudi mladini, zato koncentrirajo ves svoj trud na to, da bi v svoj tabor izabili čim največ uglednih moči, ki pripadajo po svoji preteklosti in po svojih simpatijah Ravniharjevi skupini. V to svrhu jim obljublja na eni strani zlate gradove, na drugi strani pa jim groze z masčevanjem volilnih politikov za slučaj, ako bodo potrebovali kakšno intervencijo v Beogradu. Mladinski kolovodje se dobro zavedajo, da jim je mogoče rešiti vsaj del svojih pozicij samo, ako sestavijo takšno listo, ki bi imela med kandidati pretežno večino moči, ki doslej niso imeli nobenih stikov z mladinsko strujo. V tem svojem stremelju pa doslej niso dosegli posebnih uspehov: vlovili so sicer na svoje limance nekaj kalinov, večina onih, ki so jih snubili, pa jim je odločno pokazala vrata. Zato so v veliki zadregi, ker si z izrazitimi mladini ne upajo izpolniti kandidatske liste. A še tisti, ki so se na pol z obljubami napol z grožnjami dali speljati na led, že sedaj resno premišlujejo, da-li se izplača, da bi dajali mladinom svoje pošteno ime za tarčo v volilni kampanji. Tako nameravajo postaviti za nositelja svoje liste profesorja dr. Milana Vidmarja, čigar ime bi jim naj očuvalo vsaj še tiste volilce, ki jim že sedaj obračajo hrbet. No, nam se zdi, da jim tudi to ne bo pomagalo, ker bo mladinska »dostojna« agitacija že poskrbela za to, da bodo »Jutrovcem« okrenili ledja tudi še zadnji Mohikanci.

— **Mladinske laži.** Pred dnevi je »Jutro« javilo, da se na listi Ravniharjeve skupine nahaja tudi dvorni svetnik Fran Bonač, danes pa, da je g. dvor. svetnik to kandidaturo odklonil. Konstatujemo, da je prvo in drugo gladko zlagano. G. dvor. svetnik Bonač ni bil sploh ne v kombinaciji, ne na listi, zato tudi ni mogel kandidature odkloniti.

— **Radi tehnične preureditve v tiskarni** — postavlja se nov stavni stroj in premeščajo se drugi stavni stroji v nove prostore — so se pojavile v poslovanju razne neprilike, ki so povzročile, da mora danes izostati mnogo zanimivega gradiva. Čitatelji naj nam to oprostijo in potrpe dotlej, da bodo zopet redno funkcionirali stavni stroji. Ker je bila tudi tekom današnjega dneva pretrgana telefonska zveza Zagreb —

Beograd, so izostala najnovejša beogradska poročila.

— **Naše cenj. naročnike** zunanji Ljubljane, ki še niso poslali naročnine zapadle v oktobru in ne doplačila povlika, uludno opozarjamo, da se bode vsem zamudnikom, ki ne pošljejo pravočasno naročnine pošiljanje lista prenehalo v sredo, 28. oktobra t. l. — **Prosim!**

— **Iz veterinarske službe.** Z odlokom ministrstva za poljedelstvo in vode sta bila državna veterinarska nadzornika Hugon Turk in Viktor Zajc pri oddelku za kmetilstvo v Ljubljani pomaknena v VII. činovni razred državnih uradnikov.

— **Zdravniško mesto v Poljčanah.** Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo okrognega zdravnika za zdravstveno okrožje Poljčane. Interesente se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— **Društvo poštnih uradnikov** in uradnic je doznalo, da je ministrstvo dovolilo zvišanje uradnih povprečnih uradom II. in III. razreda. Zviški bodo nakazani od 1. novembra dalje v novi višini, od 1. avgusta dalje pa razlika med povprečjem in staro povprečjem. Preskrbljeno je, da bodo tudi uradi I. razreda dobili zvišano povprečje.

— **Osebnost.** Politijski nadsvetnik V. Kerševan je včeraj odpotoval na svoje novo službeno mesto v Beograd. Na kolodvoru v Mariboru se je od njega poslovilo vse policijsko uradništvo. Vodstvo policije v Mariboru je prevzel policijski komisar Pestovšek.

— **V Švici** je nevarno obolen predsednik Slovenske banke g. Rado Legvart. Zadel ga je kap. Po brezovskih poročilih iz Švice je njegovo stanje brezupno.

— **Poročilo** se je 16. t. m. g. Jože Guzelj, asistent južne železnice v Zagrebu, z gđ. Erno Turkovo, učiteljico v Catežu pri Brezicah, iskreno čestitavo.

— **Smrtina kosa.** V Ljubljani, na Poljanski cesti št. 69, je umrl čevljarški molster g. Anton Jergeršek, star 46 let. Blag mu spomin!

— **Smrtina kosa.** Umrl je v Pišecah pri Brezicah g. Josip Pieteršnik, oficijal državne železnice v pokolu. Pokojnik je bil blag, miren značaj, ki ostane gotovo vsem prijateljem in znancem trajno v najboljšem spominu.

— **Stavka v državni tiskarni.** Med upravo državne tiskarne v Beogradu in nameščenci je nastal spor zaradi plač. Ker finančno ministrstvo ni dovolilo zvišanje plač nameščencev, so stopili v torek dopoldne v stavko. Dokler bo trajala stavka, »Službene Novine« ne bodo izhajale.

— **Mati predsednika narodne skupščine** umrla. Kakor javljajo iz Zagreba, je v Karlovcu 15. t. m. umrla mati predsednika narodne skupščine g. dr. Ivana Ribarja gospa Emilija Ribar v 67. letu starosti. Pogreb pokojnice je bil včeraj popoldne v Dubovcu.

— **Pri pomorski oblasti** v Bakru je razpisanih več mest konceptne, tehnične in računsko stroke. Natečaj se zaključil 28. oktobra. Podrobnosti v »Dalmatinskem Glasniku« z dne 30. septembra 1922 št. 76.

— **Poučno predavanje o umetnosti** se bo vršilo v soboto 21. t. m. ob 20. zvečer v Mestnem domu. Predaval bo g. Anton Podbevšek o Pionirski večni internacionalne. Predavatelj apelira predvsem na dijaštvo, da se naj udeležijo tega predavanja polnoštevilno. V svrhu izščena pojmov o umetnosti, poziva predavatelj vse slovenske umetnike, da se udeležijo diskusije po predavanju. Vstopnice se bodo dobivale pol ure pred pričetkom pri večerni blaginji.

— **V novodograjeni stanovanjski hiši** Mestne hranilnice Ljubljanske, ki je že pod streho, bo 8 uradnihi stanovanj (vsako s 3 sobami, kopalno sobo, kuhinjo in pritiklino). V pritličju na dvorišču bo stanovanje za slugo. V pritličju na ulico bo menda četrto trgovskih lokalov. Iz te razdelitve stanovanjskega prostora je razvideti, da bodo imeli hranilnični uradniki zelo udobna stanovanja v središču mesta in po vrhu še za razmeroma nizko najemnino. Poslopje bo meseca maja v uporabi.

— **Inspektorat državni železnice** se preseli, kakor čujemo, meseca junija prihodnjega leta iz dosedanjih najetih prostorov v svoje novo uradno poslopje ob Celovški cesti, ker morajo biti prostori do takrat že v uporabi, do zdaj zasedeni prostori v dekliškem liceu pa do tedaj izpraznjeni in postavljeni v prejšnji stan.

— **Novost za Ljubljano** se obeta z vrtnarsko razstavo, katero prirede trgovski vrtnarji iz Ljubljane od 21. do 25. oktobra t. l. Srečno odbrani prostor je lahka na Bleiweisovi cesti, kjer pride razstava do popolne veljave. Eksotičen vrt bodo napravile izbrane vrste palm, pomešane s peštrimi cvetjem. Razstava bo nudila užitek vsakemu obiskovalcu in ga oprostila za trenutne morečih skrb. Vstopnina znaša za osebo 5 Din., za dilake in vojake pa polovico. Zadnji dan razstave je namenjen brezplačno za šolsko mladino, ki si ogleda razstavo v spremstvu učitelstva. Čisti dobiček je namenjen v prid mestnim ubožcem. Med razstavo so cvetlice občinstvu v nakup, vendar pa se oddajo šele po zaključku razstave kupcem.

— **Za Mirjem** — Kodeljevo Ljubljani — no nabrežje med prislino delavnico in volajskim oskrbovališčem postaja živahno. Tekom zadnjih dveh mesecev so nastale namreč ondi tri nove enonadstropne, ozkoma pritične vile, ki so že pod streho. Vse kaže, da se bo stavbna podjetnost polagoma tudi tu oživela in bo imela to dobro stran, da bo temeljila na suhem gramoznem tleh, kakršnega n. pr. Mirje ne nudi.

— **Dečji dom.** Dogaja se, da celo akademsko naobraženi ljudje izprašujejo: »Pa zakaj samo »Dečji dom«? Ženske ste vendar poklicane, da v prvi vrsti skrbite za ženske in naraščajo. Vsem tem bodi pojasnjeno, da prihaja prilastek »dečji« od samostalnika »deca« in ne od besede »deček«, katere prilastek se glasi »deške«. Dom, ki ga namerava postaviti slovenski del Narodnega ženskega Saveza, je torej namenjen ubožni deci obojega spola. Slovenci, Slovenke, prispevajte za Dečji dom, ki je sedaj prav posebno potreben, ker izjavlja država, da so njene obveznosti na vse strani prevelike in hoče odložiti skrb za dobrodelne naprave na privatne rame.

— **Stavka v Subotici.** V največji tvornici železniških voz »Ferrum« v Subotici je izbruhnila stavka, ker sta bila dva delavca odpuščena brez vzroka.

— **Velikanski požar.** V Subotici je dne 14. t. m. izbruhnil v Kaitschovi tovarni za pohištvo velik požar, ki je upepelil celo tovarno. Škoda znaša več milijonov kron.

— **Kamniške planine** so dobile te dni globoko v dolino snežno odejo. Vse kaže, da bo zima vkorakala meseca novembra tudi pri nas. Po starih prerokovanjih, na katera naš kmet še vedno največ drži, bo v tej zimski odločilo vreme na dan sv. Martina.

— **Brez vsake razsvetljave** je spodnji del Škofje ulice od križišča Sv. Petra ceste do Šentpetrskega mostu vključil temu, da je tam nepretrgano obilen osebnih, vozni in redni tramvajski promet. Zakaj se ne postavi tam dve plinovni ali električni svetilki?

— **Prepročen vlom na Starem trgu.** K včerajšnji noči: »Prepročen vlom na Starem trgu«, smo dobili od očividcev tole dodatno poročilo: Ko je šla v nedeljo dopoldne okrog 11. gđna. Bald, stanujoča v hiši št. 20, v klet po drva, je zapazila, da se v njeni dvoranici skriva neznanec, ki je na njeno vpitje začel teči proti vežnim vratim, kjer ga je zadnji hip in to še v veži prišla v hiši stanujoča gospa Bratovževa ter tiščala vežna vrata tako dolgo, da je prišel mimo g. Derganc, uradnik na magistratu, katerega je prosila, da ji naj pomaga držati vlomilca, kar je le-ta tudi radevolje storil. Nato je poslala nekega fantiča po stražnika, ki je tudi prišel, a za zahvalo, da so vlomilca takoj prišli, pa jih je nahnul arogantno, češ, ne vitkajte se v te zadeve. Ni res, da bi bil vlomilec pobegnil ter padel v lužo, res je edino, da je vlomilec prišel v roke policije, kar je edina zasluga g. Bratovževa in g. Derganca, toliko o resničnosti o vladu na Starem trgu.

— **Priporočljiv hlapec.** Svoji gosposlini Elizabeti Dasner iz Sv. Lovrenca na Pohorju je odnesel 26letni hlapec Andrej Oprešnik raznega perila in obleke v vrednosti 25.000 kron in pobegnil.

— **Prijeta »cvetka«.** Policijski organi II. kriminalnega oddelka so aretirali brezposelnega postopača Josipa Cvetka. Slednji je res »cvetka«, komaj je odsedel šestletno ječo se je že združil z dvema paladama, z zloglasnim Jeralom in nekim Osojnikom. Ta triperesna detelja je izvršila v kratkem času v Zagrebu osem vlovov in vsi trije so živeli silajno od plodonoznega dela. Pri Cvetku se je našel cel kup zastavnih listkov ukradenih ur. Policija pa je njihove plodonozne račune prekrizala in sedaj je cela triperesna detelja na varnem.

— **Podivjanost.** Delavec Josip Vončina je delal v Grosupljem neko ograjo. Eden poleg se igrajočih otrok je pri tem nekoliko skrilil železo na ograji. To pa je zidarija tako razkačilo, da je pograbil pol kg težak kamen in ga vrgel v 12letno Ano Bučar. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

— **Tat obstrelen in ujet.** V četrtek, 5. oktobra popoldne, je bilo posestniku Jožetu Koširju, po domače pri Koširju v Loških hribih, Sv. Filip in sv. Jakob, občina Zmirec, ukradenega blaga, obleke, usnja itd. za okrog 26.000 K. Orožniška postaja v Poljanah, o tatvini obveščena, je šla takoj na zasledovanje. Drugi dan v petek se je ti pod vodstvom postajevodje Polenska posrečilo zaslediti ukradenko blago z malo izjemo v nekem bližnjem skednju, zakopano v seno. Tat, ki je najbrže mislil odnesti vso tatvino drugo noč, je imel smelo. Orožniki z gospodarjem Koširjem, ki je bil oborožen s lovsko puško, so čakali ponoči na tatu. Otrce noličel od petka na soboto je res prišel. Ko so ga hoteli prijeti, se je začel braniti s kamenjem. Ker se ponoči ni dobro videlo, je-li oborožen s strelnim orožjem, je gospodar Košir ustrelil nanj in ga zadel z začetjem v glavo in trebuh, a menda ne nevarno. Vendar se mu je še posrečilo uiti, a drugi dan so ga dobili v nekem hlevu. Oblečen je bil že v ukradeni suknjič, kar ga je takoj izdalo, če tudi je tajil, da je hotel iti le spat na seno. Je to jako nevaren tat, zasledovan po policijskem listu, Jože Dacar iz Dupelj, občina Križe pri Trzinu. Izdalaj se je za invalida in trgovskega potnika, a je bil naveden delamržež, nevarne tatinske družbe. Oddan je bil delavcem.

— **Zupan na straži.** Janes Perk, zupan v Tinjah na Pohorju, je stražil vsako noč svoj vinograd pred dolgooprstneži. Ko je tako »promenjal«, mu je nenadoma zmanjkalo tal in padel je v globoko jamo. Pri padcu se je precej poškodoval in si tudi zlomil desno roko. Dolgooprstneži bodo za enkrat imeli mir pred njim.

— **Mesta aprizovalca oddala v prodajalno na Poljanski cesti št. 15.** dokler traja zaloga, pšenično moko 0 po 22 K, pšenično moko za kruh po 20 K, sladkor po 60 K in krompir po 6 K za 1 kg. Krompir se od 19. t. m. nadalje oddaja v skladišču na Aleksandrovi cesti ob Narodnem domu.

— **Tovarno konzerv na Vrhniki** je prejel, kakor čujemo, Anglo-banka.

Glasbeni vestnik.

— **Ljubljanski, v Zvezi slovenskih** pevskih zborov včlanjenim društvom! Odbor »Zveze« je v svoji zadnji seji sklenil, da pojemo na Vseh svetih dan, dne 1. novembra t. l., ob 4. popoldne na pokopališču pri Sv. Križu tri nagrobnice. V ta namen sklicujem skupne pevske vaje. Prva vaja za I. in II. tenorje vseh zborov se vrši v soboto dne 21. oktobra točno ob 20. zvečer, za I. in II. base vseh zborov pa v nedeljo dopoldne dne 22. oktobra ob tričetrt na 11. v pevski dvorani »Glasbene Matice« v Vevolji ulici. Not arhivarjem ni treba prinesiti seboj. Prosim polnoštevilne udeležbe in točnost! — **Zvezni pevovodja.**

— **Orkestralno društvo Glasbene Matice** v Ljubljani. Člane orkestralnega društva se opozarja, da se sigurno udeležijo orkestralne vaje, ki se vrši danes v sredo ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice.

— **Pevski zbor Glasbene Matice** v Ljubljani nadaljuje z redni vajami in sicer bodo do preklita, oziroma do nove odredbe deljene vaje. Sopran in alt ima vajo v četrtek 19. t. m., tenor in bas pa v petek 20. t. m.

— **Pevci in pevke »Ljubljanskega Zvonca«.** V sredo dne 18. t. m. zvečer ob 7. ženski, ob 8. moški zbor. Ne zamudite!

Sokolstvo.

— **Sokol Muta - Vuzenica** naznanja, da bo javni nastop dne 22. oktobra ob 14. v Vuzenici pri vsakem vremenu. Istega dne je ob pol 13. sela kor. okr. M. S. Z. istočasno. Bratje in sestre iz okrožja in sosednih društev, udeležite se v čim večjem številu.

Turistika in šport.

— **Kolesarska dirka za prvenstvo Ljubljane.** Še skoro ni Ljubljancanov nikdar zanimala nobena dirka tako, kakor nedeljska dirka na ljubljanski Grad. Je pač najboljša reklama, da se dirka prvi dvakrat odpove in šele tretjič vrši. No torej, kakor rečeno, Ljubljancani so tvorili gost špalir skoraj na celi poti od karlovskega mostu do cilja na Gradu. Na vsak način pa vpliva toliko občinstva vsekakor zelo vspodbujevalno na dirkače. Dirka, ki je bila izvršena aranzirana, je krasno uspela, brez vsake nezdode in so bili doseženi kljub nekoliko drseči poti boljši rezultati nego lani. V nastopnem podajamo sledeče rezultate:

I. Kolesarji: 1. Černe 3 : 5. 2. Kosmatin 3 : 6 in 1 pet. 3. Goltes 3 : 15. II. Skupina pomožnih motorjev. 1. Slepičević 2 : 16. 2. Acceto 3 : 10. Motorna kola do 500 cm³. 1. Čeh Egidij 1 : 23. 2. Koljšek Franc 1 : 27 : 1 petina. 3. Šiškoč Alb. 1 : 38. 4. Klajbelj Ferd. 1 : 56 (Zündopp).

III. Motorji nad 500 cm³. 1. Hribar Rado 59 sek. 2. Barašič Viktor 1 : 4. 3. Novak Anton 1 : 42 : 15 (2 sedeža s priklopko).

— **Smuča naraščaj.** Za prihodnjo zimskošportno sezono sprejme smučarski odsek T. K. Skala 20 dečkov in deklic v starosti 10—15 let, da se bodo izveščali v smučkem sportu. Vežbanje se bo vršilo pod strokovnim nadzorstvom in skrbnim varstvom. Smučbi bo naraščaj prejel deloma brezplačno, deloma po zelo nizki ceni. Prijave se sprejemajo najkasneje do 1. nov. v klubovi pisarni hotel »Tivoli«. — **Smučarski odsek T. K. Skala.**

Društvene vesti.

— **Kolo jugoslovenskih sester** opozarja svoje odbornice, da je redna odborova seja vsak pri in tretji četrtek v mesecu, vselej ob 16. popoldne. Prosim, da se prihodnje seje 19. oktobra gotovo vse udeležite!

Borzna poročila.

NAŠA KRONA V CURIHU 255.

— **Zagreb, 18. oktobra (Izvirno.)** Zaključek. Devize: Curih 11.05, 11.15, Pariz 4.475, 4.525, London 257.50, 262.50, Berlin 1973, 2.175, Dunaj 0.08, 0.085, Praga 198.50, 201.50, Trst 2.52, 2.56, Newyork 63.50, 63.50, Budimpešta 2.33, 2.63, Valute: dolar 61.50, 62.50, lira 2.46, 2.50, češka krona 195.50, 198.50, marka 2.—, 2.30, švicarski frank 10.95, 11.05, francoski frank 4.275, 4.425.

— **Curih, 18. oktobra (Izvirno.)** Zagreb 2.55, Berlin 0.19, Dunaj 0.0074, Budimpešta 0.21, Praga 17.65, Milan 22.92, London 24.11, Pariz 40.62, Newyork 5.42. — **Curih 17. oktobra (Direktno.)** Zagreb 2.401, Praga 17.601, Berlin 0.1924, Milan 22.89, London 24.069, Newyork 5.4449, Pariz 40.649.

Polzuedbe.

— **Izgnanil se je pes, brez repa, prepelčar,** velik kostanjeve in sive barve, po imenu »Trefa«. Kdor ga ima, se prosti, naj ga odda proti nagradi pri gugalnici v Tivoli. — **Dotični gospod** iz Šibenika, ki je na kupil pohištvo pri tvrdki F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17, se naproša, da se tam takoj zgleda. (8865)

— **Pozabljena je bila** v tramvaju pri garnizijski bolnici svilena črna torbica z manjšo vsoto denarja, 2 ključema in rokavicami. Pošten najditelj se naproša, da isto odda proti nagradi v šoli v Mostah.

— **Kdo ve, kje se nahaja Ivan Ozvald** in njegova žena Alojzija Ozvald iz Babnega polja, Staro trg pri Raketu, in Anton Truden iz Babnega polja? Kdor ve, blagovolj sporočiti na Jožefa Mlakarja, Babno-polje št. 96, p. Stari trg pri Raketu. Stroške povrnem.

Najnovejša poročila.

SLUŽBENA PRAGMATIKA DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV.

Rok za poročilo podalšan do 1. nov. — **Beograd, 18. oktobra (Izvirno.)** Pod predsedstvom posl. Trifunovića je imel včeraj ob 16. plenarno sejo zakonodajni odbor. Predsednik je naznanil predlog sekcije zakonodajnega odbora, ki ima nalogo, da prouči vladni zakonski načrt o službeni pragmatiki državnih nameščencev. Sekcija prosi, da se ji podalša rok za sestavo poročila o zakonu. O tem se je vnela daljša debata, katere so se udeležili skoro vsi člani zakonodajnega odbora. Končno je zakonodajni odbor dovolil, da se sekciji rok za sestavo poročila podalša do 1. novembra 1922.

BOJ ZA SLUŽBENO PRAGMATIKO DRŽAVNIH NAMEŠČENCEV.

— **Beograd, 18. oktobra (Izv.)** Centralni odbor organizacij državnih nameščencev je sklical za 29. t. m. plenarno sejo, na katero so pozvani vsi zastopniki in delegatje okrognih in krajevnih organizacij. V glavnem bo centralni odbor razmotrival položaj, ki je nastal z ozirom na sklep zakonodajnega odbora, da se poročilo sekcije predloži odboru šele 1. novembra t. l. Na isti dan 29. t. m. v nedeljo se vrši po vseh važnejših mestih države protestni shodi uradništva in državnih uslužbencev.

VPRAŠANJE VOLITEV V PREDSEDSTVO NARODNE SKUPŠČINE.

— **Beograd, 18. okt. (Izv.)** Radikalni klub je včeraj ob 17. popoldne imel daljšo sejo. Na njej se je razpravljalo vprašanje volitev novega predsedstva narodne skupščine, v prvi vrsti vprašanje volitve predsednika. Debata je bila zelo živahna. Ljuba Jovanović je predlagal, da se ponovno izvolijo dr. Iv. Ribar za predsednika skupščine. Proti dr. Ribarjevi izvolitvi pa je bila skupina radikalnih poslancev okoli posl. Radjevića. Definitivni sklepi na tej seji niso bili storjeni. Uspelo je, da se je izvolil ožji odbor treh članov, obstoječ iz Ljube Jovanovića, Andrije Stanića in Marka Jurčiča, ki ima nalogo, da vodi pogajanja z demokrati.

ZIVAHNA POLITIČNA BORBA NA ANGLEŠKEM. — RAZPUST PARLAMENTA.

— **London, 17. oktobra (Izvirno.)** Radi priprave na bodoče volitve v angleški parlament je nastala povsod živahna politična borba. Do sobote je že napovedanih 14 velikih političnih shodov. Lloyd George namerava govoriti v mestu Leeds. Konservativci se zbirajo okoli Lorda Derbyja in so sklenili, da se povrno k svojih starih političnih taktik. Tudi unionisti in liberalci so razvili živahno politično agitacijo. Razpust sedanjega angleškega parlamenta je pričakovati v soboto. Na ta dan, kakor javljajo listi, objavi Lloyd George razpust parlamenta.

DOBAVA MATERIJALA IZ NEMČIJE NA RAČUN VOJNE ODSKODNINE.

— **Beograd, 18. okt. (Izv.)** V ministrstvu financ je bila včeraj napovedana seja finančno - ekonomskega odbora ministrov. Na sejo ob 16. popoldne so prišli samo demokratski ministri, dočim so radikalni izostali z motivacijo, da se morajo udeležiti seje parlamentarnega radikalnega kluba.

Oddelek zunanjega ministrstva za izvršitev mednarodnih pogodb je predložil odboru obvestilo, da je glavna reparacijska komisija v Parizu brzojavno naznanila vladi, da naj čim preje naznani množico materijala, ki ga želi dohvatiti iz Nemčije na račun vojne oškodnine. Reparacijska komisija omenja dalje, da je lahko naročiti v Nemčiji za 45 milijonov zlatih mark raznega blaga. Omenja pa tudi, da je ta naročitev utemeljena z ozirom na rapidni padec marke.

PRED NOVIMI VOLITVAMI NA ANGLEŠKEM.

— **London, 17. oktobra (Reuter)** Vsi unionistični člani kabineta so se sporazumeli, da skličejo 19. oktobra vse unionistične ministre in poslance glede odločitve nadaljnega sodelovanja konservativcev s koalicijskimi liberalci. Če vlada izda na narod poziv, bo Chamberlain predlagal resolucijo, ki bo skoraj gotovo odločila usodo sedanje vlade. Zdi se, da pripravlja Lloyd George volilno turnejo, ki jo v kratkem nastopi.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED ČEŠKO-SLOVAŠKO IN MADZARSKO.

— **Budimpešta, 17. oktobra.** Danes so se začela madzarsko-češkoslovaška gospodarska pogajanja. Otvoril prve skupne seje so sledili medsebojni pozdravi, nakar sta izjavila v imenu svojih vlad predsednik madzarske delegacije poslanec Wodlauer in predsednik češkoslovaške delegacije polnomočni minister Dvoraček, da smatrate sedanja pogajanja kot nadaljevanje lanskih in upata, da bodo ta pogajanja dosegla vzpostavitev normalnih gospodarskih odnosov med obema državama.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Ca. 20 oralo bukovega lesa

za posekanje. Ponudbe pod „Parcelacija 303-8839“ na upr. Slov. Naroda.

Bukova drva

na debelo prodaja lesna družba „Ilirija“ Kralja Petra trg 8. 8856

Zenitna ponudba.

V vsem verzirani, izobražena gospa šinega nastopa, simpatična, želi znanstva s inteligentnim gospodom v svrhu ženitve. Želi se starejši gospod in ne anonimno, ker na anonimno se ne odgovarja. Dopolni pod „Resna oseba“ 1868 8831 na upr. Slov. Naroda.

Zahvala.

Dolžnost mi je, da se zahvalim za vso ljubeznivo skrb in sočutje ob boleznih moje matere oč. duhovščini, sorodnikom in znanem, posebno no pa se zahvalim gospem Skafarjevi, Bradačevi in Resnikovi za njih skrb in pomoč.

Ljubljana, 18. oktobra 1922.

Frano Zabavnik
sin.

2 čevljarska pomočnika

za močno delo in prirejevalec (Herichter) ob dobri plači in stanovanju sprejme Tuček, Sirač, Slavonija. 8832

Mirna dijakinja

išče stanovanje brez hrane, eventualno s safrkom, če mogoče pri kakšni gospi v bližini Zvezde ali glavne pošte. Nastop takoj ali s 1. novembrom. Ceno je navesti. Ponudbe pod „Mirna 8857“ na upr. Slov. Naroda. 8857

Kupujem kože lisice, kune, krte, polhe, zaje itd. po najvišjih dnevnih cenah.

O. Semko

Ljubljana, Kržišniška ulica 7.

SPALNICA

svetla orehovina, popolnoma nova, še ne rabljena, dočela masi no mizarstvo, se prodaja. Din. 8000, event. z dostavo v hišo. Dalje 2 postelji, dve nočni omarici (bel marmor), 2 dvojni šifonerja, umivalnik (bel marmor brez ogledala ter z ličnim nastavkom se prodaja. — Walter Stemberger, Mengeš pri Ljubljani. 8859

V posekanje se prodaj bukovo drevje.

iz gozda, obsegajočega 6 oralo (johov), v bližini kolodvora Laze. Ceno po dogovoru. — Anica Krusič, Višnja gora 8864

Trži se blagajnik - računovodja

sa praksom kao rudarski administrativni činovnik za rudnik u Srbiji. — Ponude slati sa prepisom sv. dodžaba i naznačenjem starosti, familijarnog stanja i uslova na adresu „Udruženje rudarskih poduzetnika“, Beograd, Studenička 9. 8860

Proda se nov planino.

Naslov pove uprava Slov. Nar. 8815

Stavbna parcela

10.000 kvadr. metrov v Celju z dvema velikima hišama se ceno prodaja. Krol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 8878

Sprejme se kuharica

takoj k desetim o ebam. Ravno tam se sprejme služkinja za vsa dela. Predstaviti se je osebno. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8766

Šampanjske buteljske steklenice

kupuje v vsaki množini trdika Fr. Kham — Ljubljana, nasproti hotela Union. 8642

Kupi se

nov ali dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe na Ražem & Co., Ljubljana, Žabjak 3. 8800

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj za veliko in malo delo Alojzij Novak, Domžale. 8833

Jrgovski pomočnik

star 23 let, dobro izveščen v manufakturni in modni trgovini, želi premeniti službo iz Ljubljane tudi na deželo. Ponudbe pod „Pomočnik 33-8826“ na upr. Slov. Naroda. 8826

Kupim drva

bukova, več vagonov, 1 m dolga, brez okrogline in grč, debela in tehta polna, zimska sečnja 1921. Pismene ponudbe pod „Drva 8827“ na upr. Slov. Naroda. 8827

Toči se vino

v hotelu Vega po K 24 liter, dalmatinsko in primorsko, od danes naprej. — Prosi se, da se poslužuje vsak te ugodne prilike, ker vino je prov dobro in se toči radi preselivne klet — Anton Maver, Celovška cesta 26. 7969

Gostilno ali vinotoč

vzajem v najem v Celju ali v Ljubljani. Imam svoj inventar. Ponudbe na en. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5 pod „Gostilna“. 8835

Stenski ventilator

predvojni izdelek trdike Siemens-Schuckert, 150 Voltov, istomerni tok, 350 mm premera vetrnice, ca. 1050 obratov v minuti, ca. 11 W porabe s služno zaporo (Glimmer-Klappenverschluss). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8862

Na Dolenjskem v lepem kraju se prodaja

enonadstropna hiša

kier se je nahajala trgovina in vinotoč čez cesto. Pri hiši je hlev, šupe, skladišča, 4 orale pašnikov in njiva. Naslov in pogoji pri anonični družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Prvovrsten vinograd

z zidnico, pridelek ca 40 hl večinoma belega vina, izdatno povečanje mogoče, poleg star in mlad sadovnjak, pridelek ca 1 vagon namiznega sadja, se prodaja. Cena 1.200.000 K. Del letošnjega pridelka kupcu na razpolago. Ponudbe pod „Parcelacija 303-8838“ na upr. Slov. Naroda. 8838

Sube gobe in kumne kupi

Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Zimska sezija!

Velike množine zimskoga blaga ravnokar došle.

A. & E. Škaberne Ljubljana

Mestni trg 10

SENO

garantirano dobro, suho, mešano s sladkim, franko vsaka postaja Slovenije K 900 za 100 kg dobavlja vsak čas PUKL & VERCE, Sežanja. 8456

Trstje za strope

zdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množicah znaten popust. — ANTON STEINER Ljubljana, Jeranova ulica 13, Irnovo. 2128

Sode

za vino, mošt itd. razreda, dokler traja zaloga, trdika J. AUGUSTIN, Sv. Jerneja cesta 231. 8572

Oblitve iz sivona lijeva

(Graugussabgüsse) za sve grane orata i industrije, prema nartu, kalupu i izvorima od namajnih do največjih komada, obrabeno i sivo dobavlja odmah uz umirjene cene SIMEV, tvornica strojeva, Savelov. 7934

F. F. Jurčič
glasovodni glasovodje v Ljubljani
Wolfova 12.

zvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specielno strokovno, točno in ceno

PO CNI

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg 28. Srečajo se v polno popravo za emigriranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Karlovška cesta 4. 7969

Antikvarijat, knjigarna Hinko Sevar

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah. 8414

Soboslikarska

in plesarska dela prevzema po najnižjih cenah M. Mihelič, Ljubljana, Sp. Šiška, Jernejeva cesta 35, nasproti cerkve. 7657

Furniture

ter orodje in ure samo na veliko Rudolf Pich, Zagreb, Illica 47.

Modni salon.

Priporočam se si občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih modnih in sportnih oblek, kakor tudi raglanov po najnovejši mod. Priznana solidna in točna postrežba. Na željo odjemalcev razpolagam z najmodernejšimi vzorci. J. Keranič, Resljeva cesta 1/L. desno.

Steznike (moderce)

po životni meri priporočja

ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II
polec lekarnice Piccoli. 2130

Anton Steiner mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Pletene jopice rokavice, nogavice po najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl.

K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Na prodaj

3 politirane omare. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8847

Šivilja in več služkinj

se sprejme za Kočevje proti dobri hrani in stanovanju. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8850

Inženjer

išče lepo sobo, onemirjeno ali prazno, z elektr. o. razsvetljavo. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Snažnost 8845“.

8852

Motorna cirkularna žaga

nova, se po ugodni ceni prodaja. Ogleda se v Sp. Ši kl, g. stila pri Moharju.

Seba s hrano

ali brez hrane, 2 postelji, se takoj ali z novembrom odda. Istotam soba za tri dake nižjih šol za november. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8834

Hiša

s sadnim vrtom in njivo v bližini kolodvora. Oddano od Ljubljane 2 uri. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8843

Upravitelj

zmožen za vodstvo večjega posvetva išče mesta. Ponudbe pod „Upravitelj“ poste restante Split, Dalmacija. 8842

Drva

oddajam vsako množino. Rezanje drv z motornim obratom. Ludvik Ilšič, na F. Šiškovcu za prej. belg. vojašnice. 8759

Učenka

za trgovino na deželi se sprejme. Prednost imajo one, ki znajo nekoliko šivati. Ponudbe pod „Gorenjsko 8836“ na upr. Slov. Naroda.

Proda se hiša

z vrtičkom, sta 2 sobi, klet in hlev. — Poisniti daje Jakob Kapus, kovač Nova vas 2, p. Lesce, Gorenjsko. 8837

Sobo

išče miren zakonski par brez otrok v središču mesta. Plača dobro. Ponudbe pod „Ema 8870“ na upr. Slov. Naroda.

Proda se

skoraj nov osebni avto Avstro Dalm. 25-35 HP, z električno razsvetljavo in pogonom, vse v najboljšem stanju. Ponudbe pod „Avto 8822“ na upr. Slov. Naroda. 8832

Dva višja bančna uradnika iščeta dve

meblirani sobi

z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom v sredi mesta za 1. november. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod šifro „Banka 8818“.

Lepo stanovanje

v Stožicah ob Dunajski cesti, 2 sobi, kuhinja z vsemi pritlikinami se odda proti nagrad. Ponudbe, koliko plača najemnine in za koliko časa naprej, pod „Nova vila 8849“ na upr. Sloven. Naroda. 8849

PAPIRNE SPONKE

Trgovci, industrijalci, pisarne

„TIGER“

zahtevajte v papirnih trgovinah samo izdelke domače trdike

TIGER d. z o. z. LJUBLJANA

Stavbena parcela

25.000 m²

v Ljubljani ob Tržaški cesti, ležeča med cesto in železniško progo, se zelo ugodno prodaja. — Ponudbe pod „25.000 m²“ na upr. Slov. Naroda. 8760

Kompanjona

(družabnika) s ca 1.000.000 — [K kapitala išče dobro dočeta trgovina na zelo prometnem kraju. Dopolni na upravnishvo Sloven. Naroda pod šifro „K. L. F. 100-8846“.

Zakonski par

brez otrok, mirna stranka, išče sobo s kuhinjo ali s skupno porabo kuhinje v Ljubljani ali okolici. Zena bi bila pripravljena brezplatno opravljati vsa potrebna hišna dela in tudi kuhati in ev. položiti do K 25.000 kavelje. Ponudbe s navedbo cene pod „Dobra kuharica 8851“ na upr. Slov. Naroda. 8851

Pozor! Pozor!

Naznanjam cenj občinstvu v mestu in na deželi, da rad pomani-kanja prostora oddam kraik m vse

originalne plošče --

(fotografične negative). Stranke, atere so se dale slikati v letih 1908 do 1918 v mojem ateljeu, opozarjam, da vsak rosameznik, kdor se tekom 14 dni zgasi v mojem ateljeu, lahko dobi svojo orig. fotogr. ploščo, proti mali odškodnini. Pošiljam tudi po pošti; zadostuje ime in imek (in leto), na kate o je bil naročnik svojetasno vkličen.

Fotogr. ateljer „Viktor“,

— LJUBLJANA —

Beethovnova ulica št. 6.

Proda se

hencinov motor 6 HP na žaganje drv. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8812

Proda se

večja množina hranihi sodov od 7—36 lit. Naslov pove upr. Slov. Nar. 8811

Proda se

srednje velika pletena otroška kušarica. Naslov pove upr. Slov. Nar. 8784

Proda se

še dobro ohranjen avto Saurer 3 do 4 tonski, ravno iz generalne poprave. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8795

Mesečno sobo

event. s hrano išče mlad železniški uradnik. — Ponudbe pod „Soliden 8802“ na upr. Slov. Naroda. 8802

Mlad gospod

išče stanovanje z dobro domačo hrano. Ponudbe pod „Domača hrana 8816“ na upr. Slov. Naroda.

Žaket

skoro nov, za visoko vitko postavbo, se prodaja. Vpraša se v Josefumu, soba št. 5

Lepa stavbna parcela.

Na Mirju se prodaja stavbna parcela v obsegu 625 m². Leži ob glavnem kanalu in na vogalu dveh ulic. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 8821

Kmetijsko posestvo

52 oralo, zidana hiša z oneko krita, vosp. poslopje se prodaja za 420.000 K. 15 km od Kočevja. — Karol Bieznik, Celje, Dolgo polje 1. 8514

Dvonadstropna hiša v Mariboru

stara 15 let, z devetimi stanovanji, v središču mesta, se prodaja. Ponudbe pod „Stara 15 let 8733“ na upr. Sl. Nar.

Prodajalka

tudi nemškega jezika večša, ki ima veselje do knjigovodstva, se sprejme pri tvrdki M. BERDAJS, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši. 8767

Išče se stanovanje

2-3 sob s kuhinjo in pritlikinami. Plača se lahko par let naprej. Ponudbe pod „Soliden trgovac 8750“ na upr. Slov. Naroda. 8750

Na predaj dobro ohranjena zložljiva postelja

In kopalna banja.

Naslov pove upr. Slov. Nar. 8778

Nagrobne lučice

svete „Zora“, čistlo E-dal, Ilirija, Jadrana in Cipulja, s. a. žilo Sidol ter mast za usnje priporočja

Osvald Dobeio,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Velik

trgov. lokal

moderen, v najlepšem delu mesta Ljubljane, pripraven tudi za pisarne ali menjalnice, eventualno tudi s firmo in opremo, se odda proti polni odškodnini. Ponudbe pod „Ugodna prilika“ na anonično družbo, ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 8769

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prerane smrti našega nepozabnega brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Vrhovca

za poklonjene vence in cvetje ter za mnogoštevilno čaščeče spremstvo na pokojnikovi zadnji poti se vsem prav presrečno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa nam je izreči zastopnikom Dimnikarske družbe in organizaciji dimnikarskih pomočnikov, društvoma „Sokolu I.“ v Ljubljani in „Sokolu v Mostah“, vsem osebnim prijateljem pokojnikovim za udeležbo pri pogrebu, pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za genijivi žalostinki ter končno častitim sestram reda sv. Vincencija za neumorno in požrtvovalno postrežbo in skrb ob času boleznih in zadnjih urah pokojnika.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1922.

žalnoči ostali.